στικού ερωτήματος ως προς το κύρος της αποφάσεως, πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο ανωτέρω άρθρο 41.

2. Αν και δεν είναι δυνατό να αμφισβητηθεί η σπουδαιότητα της φορολογικής εξουσίας που αναγνωρίζεται από τα άρθρα 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ στην Επιτροπή με σκοπό να της επιτραπεί να φέρει σε πέρας, υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες, την αποστολή που της έχει ανατεθεί από τη συνθήκη, πάντως, από τη φύση και το σκοπό που τα ανωτέρω άρθρα προσδίδουν στις εισφορές ΕΚΑΧ δεν έπεται κατ' ανάγκη ότι, σε περίπτωση πτωχεύσεως της οφειλέτιδας επιχειρήσεως, αυτές πρέπει αυτόματα να απολαύουν των ιδίων προνομίων με εκείνα που οι νομοθεσίες των κρατών μελών αναγνωρίζουν σε παρόμοιους εθνικούς φόρους.

   Πράγματι, κατά το μέτρο που στα εθνικά δίκαια αναγνωρίζονται προνόμια σε ορισμένου είδους απαιτήσεις κατά την ικανοποίηση των πτωχευτικών πιστωτών, τα προνόμια αυτά, εφόσον προσβάλλουν τη γενική αρχή της ισότητας των πιστωτών, δεν μπορούν να προκύπτουν παρά μόνο από ειδικές και προϋφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις. Ελλείψει κάθε ειδικής διατάξεως σχετικά με την ύπαρξη προνομίου υπέρ των απαιτήσεων της Επιτροπής λόγω εισφορών κατά την ικανοποίηση των πτωχευτικών πιστωτών, δεν είναι δυνατό να αναγνωριστεί τέτοιο προνόμιο.

3. Αν είναι ορθό ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να υποβάλει την είσπραξη των κοινοτικών επιβαρύνσεων έναντι των οφειλετών σε προϋποθέσεις και διατυπώσεις διαφορετικές από εκείνες που προβλέπονται για αντίστοιχες εθνικές επιβαρύνσεις, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεν συνεπάγεται αφεαυτής ότι σε περίπτωση πτωχεύσεως του οφειλέτη, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να παραχωρούν στις εισφορές της ΕΚΑΧ τα ίδια προνόμια που αναγνωρίζονται στις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις, ελλείψει σαφούς και ρητής διατάξεως, θεσπισθείσας από τον κοινοτικό νομοθέτη στα πλαίσια των προβλέψεων της συνθήκης ΕΚΑΧ, που να προσδιορίζει μεταξύ άλλων τη σειρά κατατάξεως της εισφοράς καθώς και τον κρατικό φόρο προς τον οποίο θα έπρεπε να εξομοιωθεί.

Στην υπόθεση 168/82,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Tribunale di Milano προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΧΑΛΥΒΑ (ΕΚΑΧ)

και

ΠΤΩΧΕΥΣΑΣΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ FERRIERE SANT'ANNA SPA,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος της αποφάσεως C(81) 1887 οριστ. της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 10ης Δεκεμβρίου

1981, κατά το μέτρο που ορίζει στο άρθρο 2 ότι οι απαιτήσεις της ΕΚΑΧ έναντι της εταιρείας Ferriere Sant'Anna SpA (λόγω εισφορών και σχετικών τόκων) πρέπει να θεωρούνται ως «προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις»,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore, A. O'Keeffe και U. Everling, πρόεδρους τμήματος, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due και K. Bahlmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. VerLoren van Themaat
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

I — Περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

1. Η εταιρεία Ferriere Sant'Anna SpA, επιχείρηση σιδήρου και χάλυβα κατά την έννοια του άρθρου 80 της συνθήκης ΕΚΑΧ, κηρύχθηκε σε πτώχευση στις 14 Μαΐου 1980 από το Tribunale di Milano.

Με έγγραφο της 19ης Νοεμβρίου 1980, η ΕΚΑΧ ανήγγειλε στο σύνδικο της πτωχεύσεως απαίτηση 27 383 405 ιταλικών λιρών από εισφορές, κατά την έννοια των άρθρων 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ, που η εταιρεία Sant'Anna δεν είχε καταβάλει εγκαίρως και προσαυξήσεις λόγω καθυστερήσεως, ζήτησε δε να εγγραφεί η εν λόγω απαίτηση ως προνομιούχος στο παθητικό της πτωχεύσεως.

Επειδή ο εισηγητής δικαστής της πτωχεύσεως έκανε δεκτή την εν λόγω απαίτηση μόνο ως εγχειρόγραφο και αρνήθηκε να της αναγνωρίσει χαρακτήρα προνομιούχου, η ΕΚΑΧ, με δικόγραφο που κατατέθηκε στις 29 Ιουνίου 1981, άσκησε ανακοπή κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Tribunale di Milano, σύμφωνα με το άρθρο 98 του ιταλικού νόμου περί πτωχεύσεως.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του ανωτέρω δικαστηρίου, η ΕΚΑΧ εξέδωσε στις 10 Δεκεμβρίου 1981 την από-

φαση C (81) 1887 με αποδέκτη την εταιρεία Sant'Anna, στην οποία απόφαση, αφού ανέφερε το ποσό των επιστροφών και των προσαυξήσεων λόγω καθυστερήσεως που όφειλε η εν λόγω εταιρεία (άρθρο πρώτο), ελάμβανε θέση ακόμη και ως προς το επίδικο ζήτημα, ορίζοντας στο άρθρο 2 ότι «τα αναφερόμενα στην παρούσα απόφαση ποσά αποτελούν προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις».

Κατά τη συνεδρίαση του Tribunale di Milano της 4ης Απριλίου 1982, η ΕΚΑΧ ζήτησε βάσει της εν λόγω αποφάσεώς της να γίνει δεκτή η απαίτησή της ως προνομιούχος και, επικουρικά, σε περίπτωση μη αποδοχής του κύριου αιτήματός της, να υποβληθεί στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος της αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

2. Το Tribunale di Milano έκρινε ότι, όσον αφορά το ιταλικό δίκαιο, μόνο η αναλογική εφαρμογή των άρθρων 2752 και 2759 του αστικού κώδικα που αναφέρονται στο προνόμιο που χορηγείται στις κρατικές απαιτήσεις λόγω ορισμένων φόρων θα επέτρεπε να χορηγηθεί επίσης στις απαιτήσεις της ΕΚΑΧ το προνόμιο που αναγνωρίζεται στις κρατικές απαιτήσεις, αλλά μια τέτοια αναλογική εφαρμογή απαγορεύεται από το άρθρο 14 των εισαγωγικών διατάξεων του αστικού κώδικα, δεδομένου ότι τα προνόμια αποτελούν εξαίρεση από το γενικό κανόνα του άρθρου 2741 του αστικού κώδικα, σύμφωνα με τον οποίο όλοι οι πιστωτές έχουν το ίδιο δικαίωμα ικανοποιήσεως από την περιουσία του οφειλέτη. Έκρινε επιπλέον ότι δεν υπάρχουν επίσης κανόνες κοινοτικού δικαίου που απονέμουν προνόμιο στις απαιτήσεις της ΕΚΑΧ, εξαιρουμένης της αποφάσεως της 10ης Δεκεμβρίου 1981 που εκδόθηκε κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Υπέβαλε συνεπώς στο Δικαστήριο, με διάταξη της 22ας Απριλίου 1982, το ακόλουθο ερώτημα:

«Η απόφαση C(81) 1887 οριστ. της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι έγκυρη κατά το μέτρο που ορίζει (στο άρθρο 2) ότι οι απαιτήσεις της ΕΚΑΧ έναντι της εταιρείας Ferriere Sant'Anna SpA (λόγω εισφορών ΕΚΑΧ και σχετικών τόκων) πρέπει να θεωρούνται ως «προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις;»

3. Η διάταξη περί παραπομπής πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Ιουνίου 1982.

Σύμφωνα με το άρθρο 103, παράγραφος 3, του κανονισμού διαδικασίας γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna, εκπροσωπούμενος από τον Riccardo Luzzatto, δικηγόρο Μιλάνου, η κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενη από τον Arnaldo Squillante, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του υπουργείου εξωτερικών, διά του Ignazio Francesco Caramazza, avvocato dello Stato, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον R. N. Ricks του Treasury Solicitor's Department, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από το νομικό της σύμβουλο Arnaldo Toledano-Laredo, επικουρούμενο από τους Giovanni Maria Ubertazzi και Fausto Capelli, δικηγόρους Μιλάνου.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Κάλεσε πάντως την Επιτροπή να της παράσχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με ορισμένες πλευρές της υποθέσεως.

II — Γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν δυνάμει του άρθρου 103, παράγραφος 3, του κανονισμού διαδικασίας

Ο *σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna* παρατηρεί καταρχάς ότι η απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1981 δεν ήταν καθόλου αναγκαία για τη γέννηση των απαιτήσεων της ΕΚΑΧ λόγω εισφορών. Πράγματι, κατόπιν αιτήσεως της ΕΚΑΧ, οι προβαλλόμενες απαιτήσεις είχαν ήδη αναγνωριστεί από τα αρμόδια όργανα της διαδικασίας της πτωχεύσεως και είχαν νομοτύπως γίνει δεκτές στο παθητικό της πτωχεύσεως.

Συνεπώς, ο πραγματικός σκοπός της εν λόγω αποφάσεως ήταν αποκλειστικά να δηλώσει ότι οι απαιτήσεις της ΕΚΑΧ έχουν προνομιούχο χαρακτήρα, αλλά η δήλωση αυτή δεν αποτελεί τίποτε περισσότερο από έκφραση απόψεως της Επιτροπής.

Πράγματι, έστω και αν υποτεθεί — πράγμα που δεν ισχύει — ότι η Επιτροπή μπορεί να προσδιορίσει η ίδια την τάξη των απαιτήσεών της όταν προκαλεί η ίδια τη γέννησή τους δυνάμει αποφάσεως, αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω, δεδομένου ότι στην προκειμένη περίπτωση η απαίτηση γεννήθηκε δυνάμει διαφόρων κανονιστικών πράξεων που προϋπήρχαν της αποφάσεως.

Επιπλέον, η εν λόγω απόφαση είναι αναμφίβολα ατομική απόφαση και δεν δεσμεύει συνεπώς παρά τον αποδέκτη της, δηλαδή την εταιρεία Ferriere Sant'Anna. Ακόμη και αν παραβλεφθεί το γεγονός ότι κατά το χρόνο που εκδόθηκε η απόφαση ο αποδέκτης της ήταν ήδη σε κατάσταση πτωχεύσεως, δεν είναι σε καμία περίπτωση δυνατό να αποδοθούν στην εν λόγω πράξη αποτελέσματα που βαίνουν πέρα από το πλαίσιο των σχέσεων μεταξύ της Επιτροπής και της εταιρείας Ferriere Sant'Anna. Ένα προνόμιο όμως αποτελεί χαρακτηρισμό που έχει επίπτωση σε εκτεταμένη και ακαθόριση σειρά καταστάσεων που ενδιαφέρουν και άλλα υποκείμενα (εν προκειμένω τους άλλους πιστωτές) και συνεπάγονται για αυτά υποδέεστερη μεταχείριση, και επομένως μπορεί να απορρέει μόνο από πράξη κανονιστικού χαρακτήρα, δηλαδή από λεγόμενη γενική απόφαση ή από κανονισμό.

Η ίδια η απόφαση θεωρεί εξάλλου τον προνομιούχο χαρακτήρα της απαιτήσεως όχι ως συνέπεια της θεσπίσεώς της, αλλά ως απορρέοντα από τον τρόπο διαρθρώσεως του κοινοτικού δικαίου. Αρκεί σχετικά να παρατεθεί η αιτιολογική σκέψη 8, που επαναλαμβάνεται σχεδόν κατά λέξη στην παράγραφο 2 της αποφάσεως, όπου αναφέρεται ότι «... από τη φύση και το σκοπό τους, οι απαιτήσεις λόγω εισφορών πρέπει να εξομοιώνονται με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις, ειδικά όσον αφορά την τάξη τους σε περίπτωση πτωχεύσεως της οφειλέτιδας εταιρείας».

Ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna υπογραμμίζει επιπλέον τον πολύ αόριστο χαρακτήρα του αιτήματος «εξομοιώσεως προς τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις» όσον αφορά το προνόμιο. Στην πραγματικότητα, ορισμένες μόνο από τις κρατικές απαιτήσεις λόγω φόρων συνοδεύονται από προνόμιο, και εξάλλου δεν υπάρχει στο εσωτερικό δίκαιο απαίτηση λόγω «εισφοράς». Αυτή η αοριστία επίσης οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η απόφαση δεν αποτελεί κανόνα ικανό να δεσμεύσει οποιονδήποτε.

Το Tribunale di Milano θα μπορούσε συνεπώς να κρίνει ότι δεν πρόκειται για μη εφαρμογή πράξεως της Επιτροπής, αλλά μόνο για μη αποδοχή απόψεως που αυτή εξέφρασε και η οποία συνεπώς δεν είναι δεσμευτική. Ωθούμενο όμως από αξιέπαινο ενδοιασμό, προτίμησε να απευθυνθεί στο Δικαστήριο, αν και, κατά την άποψη του συνδίκου της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna, είναι δυνατό να υπάρξουν αμφιβολίες περί του αν πληρούνται

πράγματι οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Εξετάζοντας το πρόβλημα που αποτελεί το αντικείμενο της διατάξεως περί παραπομπής, ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna υποστηρίζει ότι δεν τίθεται καν θέμα κύρους, από τεχνική άποψη, της αποφάσεως της 10ης Δεκεμβρίου 1981. Γιατί θέμα κύρους είναι δυνατό να τεθεί μόνο όσον αφορά πράξη που είναι ικανή κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο να δημιουργήσει υποχρεώσεις, πράγμα που δεν συμβαίνει — για λόγους που εκτέθηκαν ήδη — με την απόφαση που υπόκειται τώρα στον έλεγχο του Δικαστηρίου.

Η κατάσταση θα ήταν διαφορετική αν η απόφαση απευθυνόταν όχι στην εταιρεία Ferriere Sant'Anna αλλά στο ιταλικό κράτος, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως επιβάλλουσα υποχρέωση στο κράτος να μεταχειριστεί την απαίτηση κατά το ζητούμενο τρόπο, βάσει της έννομης τάξης του, και συνεπώς να μην εφαρμόσει τους εσωτερικούς νομικούς κανόνες που είναι αντίθετοι προς τους κοινοτικούς κανόνες.

Αλλά και αν ακόμη υποτεθεί ότι η απόφαση θα μπορούσε να ερμηνευθεί κατά τον τρόπο αυτό, δεν θα ήταν εν πάση περιπτώσει δυνατό να μην καταλήξουμε στο συμπέρασμα της ακυρότητάς της. Αρκεί σχετικά να διαπιστωθεί ότι στη συνθήκη ΕΚΑΧ, όπως και στις άλλες συνθήκες, οι εξουσίες της Επιτροπής καθορίζονται βάσει της αρχής της μεταβιβάσεως και ότι καμία διάταξη δεν παραχωρεί στην Επιτροπή την αρμοδιότητα να προσδιορίζει το χαρακτήρα των απαιτήσεών της στα πλαίσια της εσωτερικής έννομης τάξης των κρατών μελών.

Ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna θεωρεί πάντως ότι με την απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1981 η Επιτροπή δεν είχε την πρόθεση να θεσπίσει νέα ρύθμιση όσον αφορά τη σειρά κατατάξεως των απαιτήσεών της λόγω εισφορών στα πλαίσια του εθνικού νομικού συστήματος, αλλά μάλλον να επαναλάβει αυτό που κατά την άποψή της απορρέει από την κατάσταση του ισχύοντος κοινοτικού δικαίου. Αν όμως συμβαίνει αυτό, δεν τίθεται πλέον θέμα εκτιμήσεως του κύρους της αποφάσεως.

Γεννάται αντίθετα το ερώτημα αν με την υποβολή στο Δικαστήριο του προδικαστικού ερωτήματος που αποτελεί το αντικείμενο της διαδικασίας, το εθνικό δικαστήριο επιδίωξε επίσης να λάβει απόφαση του Δικαστηρίου ως προς τους κανόνες και τις αρχές του κοινοτικού δικαίου που αφορούν το καθεστώς των απαιτήσεων ΕΚΑΧ λόγω εισφορών επί της παραγωγής άνθρακα και χάλυβα.

Η απάντηση πρέπει να είναι αρνητική. Το Tribunale συγκέντρωσε πράγματι την προσοχή του αποκλειστικά στην απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1981, που κατά την άποψή του είχε νέες έννομες συνέπειες οι οποίες δεν απορρέουν από κανένα προγενέστερο κανόνα.

Όπως και αν έχουν τα πράγματα, κάθε προδικαστική απόφαση επί του σημείου αυτού απαγορεύεται από το άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ, που προβλέπει αρμοδιότητα του Δικαστηρίου η οποία περιορίζεται στα ζητήματα κύρους των πράξεων.

Για κάθε ενδεχόμενο όμως, ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant' Anna αφιερώνει επίσης ορισμένες παρατηρήσεις στο ζήτημα αυτό.

Παρατηρεί καταρχάς ότι αν είναι βέβαια ευκταίο οι απαιτήσεις των Κοινοτήτων να συνοδεύονται από ευρύτατες εγγυήσεις όσον αφορά τη συγκεκριμένη ικανοποίησή τους, προπάντων σε περίπτωση αφερεγγυότητας του οφειλέτη, πρόκειται όμως εν πάση περιπτώσει για αίτημα de jure condendo. Δεν είναι δυνατό να συναχθεί το συμπέρασμα, όπως κάνει η ΕΚΑΧ, ότι η

έλλειψη αναγνωρίσεως του προνομιούχου χαρακτήρα των κοινοτικών απαιτήσεων συνεπάγεται κατάσταση «απαράδεκτη από γενική θεωρητική άποψη» και ότι συνεπώς η αναγνώριση αυτή αποτελεί ήδη μέρος του θετικού δικαίου.

Το επιχείρημα ότι η άποψη της Επιτροπής επιβεβαιώνεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου αμφισβητείται από το σύνδικο της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna, του προβάλλει ότι η απόφαση που αναφέρεται προς επίρρωση της απόψεως αυτής, δηλαδή η απόφαση της 27ης Μαρτίου 1980 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 66, 127 και 128/79 (Recueil 1980, σ. 1237), αναφέρεται ρητά μόνο στις δημοσιονομικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στο δίκαιο της ΕΟΚ οι οποίες είναι πολύ δύσκολο να επεκταθούν καθαυτές σε διαφορετικό κανονιστικό πλαίσιο, όπως εκείνο της ΕΚΑΧ. Στα πλαίσια μόνο των διατάξεων αυτών (οι οποίες δεν είναι δυνατό να εφαρμοστούν κατ' αναλογία) το Δικαστήριο έθεσε ορισμένα όρια, πολύ ασαφή άλλωστε, όσον αφορά τη δυνατότητα πλήρους εφαρμογής των κανόνων που υπάγονται στο εθνικό νομικό σύστημα.

Συμπερασματικά, ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna υποστηρίζει ότι οι απαιτήσεις ΕΚΑΧ λόγω εισφορών δεν έχουν προνομιούχο χαρακτήρα δυνάμει των ισχυουσών κοινοτικών διατάξεων, η δε απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1981 δεν έχει ως αποτέλεσμα να τους προσδώσει το χαρακτήρα αυτόν στα πλαίσια των ισχυουσών εθνικών διατάξεων.

Η *κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας* θεωρεί ότι το πρόβλημα που τίθεται εν προκειμένω είναι μάλλον το πρόβλημα του χαρακτήρα — γενικού ή ατομικού — της αποφάσεως, σε συνάρτηση με το περιεχόμενο της προγενέστερα ισχύουσας κοινοτικής ρυθμίσεως.

Αν υποτεθεί ότι η απόφαση είναι γενικού χαρακτήρα, πρέπει να θεωρηθεί — κατά τρόπο γενικό και πέρα από κάθε ζήτημα που αναφέρεται στο συγκεκριμένο και ακριβές περιεχόμενό της — έγκυρη ως κανονιστική πράξη.

Αν αντίθετα η απόφαση είναι ατομικού χαρακτήρα — όπως φαίνεται ότι συμβαίνει εν προκειμένω —, το κύρος της εξαρτάται από την υπάρχουσα κοινοτική ρύθμιση και συνεπώς από τη δυνατότητα εξευρέσεως στην εν λόγω έννομη τάξη ενός κανόνα που να προσδίδει προνομιούχο χαρακτήρα στις απαιτήσεις της ΕΚΑΧ.

Η ιταλική κυβέρνηση είναι της γνώμης ότι η ύπαρξη τέτοιου κανόνα είναι αμφίβολη εν προκειμένω, επιφυλάσσεται όμως να αναπτύξει τις σκέψεις της κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Η *κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου* είναι της γνώμης ότι αντίθετα προς την άποψη που υποστήριξε η Επιτροπή ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, οι εισφορές που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 49 της συνθήκης ΕΚΑΧ δεν είναι δυνατό να εξομοιωθούν με φόρους που επιβάλλονται από κράτος μέλος στα πλαίσια της δικής τους εσωτερικής νομοθεσίας. Οι αποφάσεις περί επιβολής εισφορών ΕΚΑΧ δεν προσδίδουν και δεν μπορούν να προσδώσουν σε τέτοιες εισφορές το χαρακτήρα εθνικών φόρων, ούτε η επιβολή τέτοιας εισφοράς συνεπάγεται αυτόματα την εφαρμογή των εσωτερικών διατάξεων περί εισπράξεως φόρων.

Οι διατάξεις της ίδιας της συνθήκης ΕΚΑΧ αποδεικνύουν ότι αυτό ισχύει στην προκειμένη περίπτωση. Το άρθρο 50, παράγραφος 2, που προβλέπει τη διαδικασία και τα κριτήρια καθορισμού των όρων επιβολής και εισπράξεως των εισφορών, και το άρθρο 92, που καθορίζει τη διαδικασία για την αναγκαστική εκτέλεση των αποφάσεων της Ανωτάτης Αρχής που συνεπάγονται χρηματικές υποχρεώσεις, θα ήταν πράγματι περιττά αν ήταν ορθό ότι η επιβολή

εισφορών από την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 49 της συνθήκης συνεπάγεται αυτόματα την εφαρμογή των εσωτερικών διατάξεων περί εισπράξεως των κρατικών φόρων και περί αναγκαστικής εκτελέσεως.

Η οικεία εσωτερική νομοθεσία καθορίζει το προνόμιο που πρέπει να αναγνωρίζεται στις φορολογικές απαιτήσεις σε περίπτωση πτωχεύσεως του φορολογουμένου. Κατά συνέπεια, για να θεωρούνται οι απαιτήσεις λόγω εισφορών ΕΚΑΧ ως φόροι σε κάθε κράτος μέλος, πρέπει η εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους να περιλαμβάνει σχετική διάταξη.

Το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να θεσπίσει τέτοια διάταξη είτε με δική του βούληση, είτε κατ' εφαρμογή σχετικής κοινοτικής διατάξεως.

Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υπογραμμίζει ότι κατά τη θέσπιση της εθνικής του νομοθεσίας ένα κράτος μέλος είναι υποχρεωμένο να σταθμίζει τα συμφέροντα του κράτους και το συμφέρον των ατομικών πιστωτών, ώστε κανένας από τους δύο αυτούς τύπους συμφερόντων να μην υφίσταται αδικαιολόγητη ζημία. Έτσι, στο Ηνωμένο Βασίλειο, μόνο ορισμένες απαιτήσεις του Στέμματος τυγχάνουν προνομιακής μεταχειρίσεως, ενώ σε άλλους τομείς το Στέμμα υπόκειται στην ίδια μεταχείριση με κάθε άλλο πιστωτή. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ούτε οι απαιτήσεις λόγω εισφορών ΕΚΑΧ ούτε γενικότερα οι άλλες απαιτήσεις που βασίζονται στις συνθήκες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων θεωρούνται ως προνομιούχες απαιτήσεις. Με την επιβολή υποχρεώσεως στα κράτη μέλη να μεταχειρίζονται τις απαιτήσεις αυτές ως προνομιούχες θα διακυβευόταν η στάθμιση στην οποία προέβη κάθε κράτος μέλος στο εσωτερικό του δίκαιο μεταξύ των συμφερόντων του μεμονωμένου πιστωτή και των συμφερόντων του πληθυσμού στο σύνολό του.

Επιπλέον, είναι εντελώς απρόσφορο, στο κοινοτικό επίπεδο, να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν στις απαιτήσεις ΕΚΑΧ το ίδιο προνόμιο με εκείνο που αναγνωρίζεται στις κρατικές φορολογικές απαιτήσεις, εκτός αν οι εν λόγω φορολογικές απαιτήσεις προσομοίαζαν σε μεγάλο βαθμό μεταξύ τους σε όλη την Κοινότητα, πράγμα που δεν συμβαίνει.

Κατά την άποψη της κυβερνήσεως του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν υπάρχει καμία αρχή του κοινοτικού δικαίου σύμφωνα με την οποία τέτοιες απαιτήσεις πρέπει να θεωρούνται ως προνομιούχες απαιτήσεις. Τέτοιο αποτέλεσμα δεν είναι δυνατό να αναγνωριστεί ούτε στην απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1981, που είναι ατομική απόφαση, ούτε στις αποφάσεις 2/52 και 3/52, της 23ης Δεκεμβρίου 1952, που καθορίζουν τους όρους επιβολής και εισπράξεως των εισφορών κατά την έννοια του άρθρου 50, παράγραφος 2, της συνθήκης. Οι τελευταίες αυτές αποφάσεις δεν αποσκοπούσαν καθόλου να προσδώσουν προνόμιο στις απαιτήσεις της ΕΚΑΧ και εξάλλου δεν μπορούσαν να το κάνουν, δεδομένου ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται βάσει του άρθρου 50, παράγραφος 2, πρέπει κατ' ανάγκη να τηρούν τα όρια που θέτει η εν λόγω διάταξη.

Το Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρεί ότι δεν γνωρίζει καμία άλλη σχετική διάταξη της συνθήκης ΕΚΑΧ ή του παράγωγου δικαίου, ικανή να έχει ή που έχει ως αποτέλεσμα να προσδίδει προνόμια στις απαιτήσεις ΕΚΑΧ ή να υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αναγνωρίζουν στις εν λόγω απαιτήσεις τέτοιο προνόμιο.

Κατά συνέπεια, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου καταλήγει στο συμπέρα-

σμα ότι στο ερώτημα αν σε απαίτηση λόγω εισφορών που επιβάλλονται δυνάμει του άρθρου 49 της συνθήκης ΕΚΑΧ πρέπει να αναγνωριστεί προνόμιο αντίστοιχο με εκείνο που αναγνωρίζεται στις κρατικές φορολογικές απαιτήσεις, πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση.

Η *Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* παρατηρεί ότι, εφόσον δεν αναγνωριστεί η ύπαρξη νομικής βάσεως στην απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 1981 — όπως έκανε το Tribunale di Milano —, είναι προφανές ότι το κύρος της αποφάσεως αυτής (όσον αφορά βέβαια το χαρακτηρισμό των απαιτήσεων ως προνομιούχων) πρέπει να ελεγχθεί βάσει των διατάξεων της συνθήκης και των κοινοτικών εκτελεστικών διατάξεων από τις οποίες η Επιτροπή αρύεται τις σχετικές εξουσίες της. Για να ελέγξει το κύρος της επίδικης αποφάσεως, το Δικαστήριο θα πρέπει συνεπώς να εξετάσει κατ' ανάγκη το νομικό περιεχόμενο των εν λόγω διατάξεων.

Δεδομένου ότι το άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ δεν ορίζει ρητά ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να ερμηνεύει τις διατάξεις της συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να εκθέσει τις σκέψεις που την οδηγούν σε καταφατική απάντηση όσον αφορά το ζήτημα αυτό.

Η Επιτροπή υπογραμμίζει καταρχάς ότι ήδη από καθαρά λογική άποψη, δεν είναι δυνατός ο έλεγχος του κύρους αποφάσεως χωρίς την ταυτόχρονη ερμηνεία των διατάξεων της συνθήκης από τις οποίες η Επιτροπή αρύεται τις εξουσίες για τη θέσπιση της εν λόγω αποφάσεως. Προσθέτει ότι το ίδιο συμπέρασμα είναι δυνατό να συναχθεί από θεωρητική άποψη. Παραθέτοντας χωρία κειμένων λαμβανόμενα από διάφορες πηγές (προτάσεις γενικών εισαγγελέων, εκθέσεις της νομικής επιτροπής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχόλια επί της συνθήκης ΕΚΑΧ), η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το άρθρο 31 της συνθήκης ΕΚΑΧ, που ορίζει ότι «το Δικαστήριο εξασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσης συνθήκης και των εκτελεστικών κανονισμών», δεν είναι δυνατό να ερμηνευθεί παρά υπό την έννοια ότι το Δικαστήριο διαθέτει ευρύτατη αρμοδιότητα ερμηνείας των διατάξεων της συνθήκης ΕΚΑΧ, ακόμη και στα πλαίσια προδικαστικών υποθέσεων που εισάγονται σύμφωνα με το άρθρο 41 της εν λόγω συνθήκης.

Μετά τις σκέψεις αυτές, η Επιτροπή εξετάζει το ζήτημα του κύρους της αποφάσεως και ειδικότερα το ζήτημα της νομικής της βάσεως.

Υπογραμμίζει το θεμελιώδη ρόλο που διαδραματίζουν οι εισφορές ΕΚΑΧ ως χρηματοδοτική πηγή της Κοινότητας και τη σημασία που έχει για την Κοινότητα η πραγματική είσπραξη των εν λόγω εισφορών. Εφόσον λοιπόν πρόκειται για την αναμφισβήτητα σημαντικότερη πηγή χρηματοδοτήσεως της ΕΚΑΧ, είναι προφανές ότι η νομικο-διοικητική ρύθμιση που αφορά και διέπει στο κοινοτικό επίπεδο τις εν λόγω εισφορές πρέπει να είναι τέτοια που να εξασφαλίζει την πραγματική είσπραξή τους, με εγγύηση τουλάχιστον ισότιμη με αυτή που εξασφαλίζει στο εθνικό επίπεδο την είσπραξη παρόμοιων απαιτήσεων (ίδιας ή ανάλογης φύσεως) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ως προς το σημείο αυτό την άποψη ότι η εισφορά ΕΚΑΧ έχει τη φύση φόρου, λόγω του ότι βασίζεται σε σχέση δημόσιου δικαίου, είναι ανάλογη προς την ικανότητα συνεισφοράς των επιχειρήσεων που υπόκεινται σε καταβολή εισφοράς, προορίζεται να χρηματοδοτήσει ανάγκες δημόσιου χαρακτήρα και σκοπούς γενικού συμφέροντος, έχει δε άμεση και απευθείας εκτελεστότητα έναντι των φορολογουμένων. Ένας λεπτομερέστερος έλεγχος των χαρακτηριστικών της εισφοράς ΕΚΑΧ οδηγεί στην εξομοίωσή της με άμεσο φόρο.

Όχι μόνο η θεωρία, αλλά και τα ίδια τα ιταλικά δικαστήρια αναγνώρισαν ήδη σε ορισμένες αποφάσεις ότι η εισφορά ΕΚΑΧ είναι φορολογικής φύσεως, ειδικότερα δε ότι είναι δυνατό να εξομοιωθεί με άμεσο φόρο.

Κατόπιν της διαπιστώσεως ότι η νομική φύση των εισφορών ΕΚΑΧ είναι εντελώς παρόμοια με τη φύση των αμέσων φόρων που εισπράττονται από το κράτος, απόκειται στο Δικαστήριο να εξετάσει αν, βάσει των αρχών από τις οποίες εμπνέεται η συνθήκη ΕΚΑΧ και οι άλλες ευρωπαϊκές συνθήκες, είναι δυνατό να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η είσπραξη των εισφορών ΕΚΑΧ στα κράτη μέλη πρέπει να συνοδεύεται από τις ίδιες εγγυήσεις με αυτές που εξασφαλίζουν στο εθνικό επίπεδο την είσπραξη των κρατικών απαιτήσεων λόγω παρόμοιων ή τουλάχιστον παραβλητών εισφορών.

Η υποχρέωση των κρατών μελών να επιφυλάσσουν στις εισφορές ΕΚΑΧ την ίδια μεταχείριση με εκείνη που επιφυλάσσεται στους εθνικούς φόρους απορρέει από την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, που αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου και η οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 4, περίπτωση 6, καθώς και στα άρθρα 60 και 63 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

Η Επιτροπή εξετάζει την εφαρμογή της αρχής αυτής στην είσπραξη των κοινοτικών απαιτήσεων εντός των κρατών μελών. Παρατηρεί ότι στον τομέα της συνθήκης ΕΟΚ, η Κοινότητα κατέληξε σε ομοιόμορφη ρύθμιση όσον αφορά τα κριτήρια εισπράξεως των ιδίων πόρων της, θεσπίζοντας τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1697/79 σχετικά με την a posteriori είσπραξη των δασμών, των γεωργικών εισφορών και των λοιπών κοινοτικών επιβαρύνσεων κατά την εισαγωγή και την εξαγωγή, που δεν καταβλήθηκαν για εμπορεύματα που διασαφηνίσθηκαν στο τελωνείο και για τα οποία η πληρωμή ήταν υποχρεωτική. Δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, τα κράτη μέλη που συλλέγουν τους ιδίους πόρους για λογαριασμό της Κοινότητας είναι εφεξής υποχρεωμένα να επιφυλάσσουν ομοιόμορφη μεταχείριση στην είσπραξη των κοινοτικών απαιτήσεων.

Η Επιτροπή παραδέχεται ότι η υποχρέωση να επιφυλάσσεται ομοιόμορφη μεταχείριση στις ενέργειες για την είσπραξη των κοινοτικών απαιτήσεων δεν είναι κατ' ανάγκη συνώνυμη, θεωρητικά, με την υποχρέωση να επιφυλάσσεται ομοιόμορφη μεταχείριση στις κοινοτικές απαιτήσεις και στις παρόμοιες εθνικές απαιτήσεις στο εσωτερικό του ίδιου κράτους.

Παρατηρεί ότι όσον αφορά παραδείγματος χάρη την Ιταλία, το πρόβλημα δεν τίθεται στην πράξη γιατί ο ιταλικός νόμος περί τελωνείων (νόμος 43 της 23ης Ιανουαρίου 1973) εξομοιώνει ήδη πλήρως τις εισφορές και επιβαρύνσεις που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1697/79 προς τους δασμούς που εισπράττονται από το ιταλικό κράτος. Προς υποστήριξη της επιχειρηματολογίας της, αντιμετωπίζει την περίπτωση κατά την οποία η εξομοίωση αυτή δεν θα υπήρχε και αναρωτιέται αν τότε το ιταλικό κράτος θα μπορούσε να αρνηθεί το προνόμιο στις κοινοτικές γεωργικές εισφορές.

Κατά την άποψη της Επιτροπής, η απάντηση δεν μπορεί να είναι παρά αρνητική, εφόσον γίνεται δεκτό ότι η φύση των εισφορών είναι δυνατό να παραβληθεί προς τη φύση των κρατικών φόρων, εξυπακούεται δε ότι η υποχρέωση του κράτους να επιφυλάσσει ομοιόμορφη μεταχείριση στην είσπραξη των κρατικών και των κοινοτικών επιβαρύνσεων είναι σιωπηρή.

Η ίδια συλλογιστική ισχύει όσον αφορά τις εισφορές ΕΚΑΧ, των οποίων η μόνη διαφορά εν σχέσει προς τις απαιτήσεις ΕΟΚ συνίσταται στο ότι εισπράττονται άμεσα από την ΕΚΑΧ και όχι μέσω του ιταλικού κράτους. Από το γεγονός όμως ότι το υποκείμενο δικαίου που προβαίνει στην υλική είσπραξη δεν είναι το ίδιο και στις δύο περιπτώσεις, δεν είναι δυνατό να δικαιολογηθεί διαφορά μεταχειρίσεως.

Στηριζόμενη σε απόφαση που εξέδωσε στις 4 Μαρτίου 1982 το Tribunale di Milano, σε υπόθεση σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση ομολογιών που εκδίδονται στην ιταλική αγορά από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα ιταλικά δικαστήρια αναγνωρίζουν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα το δικαίωμα να έχει στο φορολογικό τομέα, που εμπίπτει αυστηρά στην αρμοδιότητα του κράτους, την ίδια μεταχείριση με αυτή που επιφυλάσσεται στο κράτος.

Όσον αφορά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το δικαστήριο εδέχθη πλήρως σε πολυάριθμες περιπτώσεις την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που πρέπει να επιφυλάσσεται, ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών, στην είσπραξη των κοινοτικών και των εθνικών επιβαρύνσεων. Συνεπώς, τα κράτη μέλη οφείλουν όχι μόνο να τηρούν την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως όσον αφορά τις διαδικασίες εισπράξεως των κοινοτικών επιβαρύνσεων εν σχέσει προς την είσπραξη των εθνικών επιβαρύνσεων, αλλά οφείλουν επίσης να μεριμνούν ώστε οι Ευρωπαϊκές Κοινότητες να μην υφίστανται διακρίσεις όταν προβαίνουν οι ίδιες στην είσπραξη των ποσών που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

Η Επιτροπή αμφισβητεί τέλος το βάσιμο του συλλογισμού κατά τον οποίο για να εξομοιωθούν οι απαιτήσεις ΕΚΑΧ προς τις κρατικές απαιτήσεις πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογία εξαιρετική ρύθμιση, η ρύθμιση περί προνομίων, κατά παράβαση συνεπώς του άρθρου 14 των εισαγωγικών διατάξεων του ιταλικού αστικού κώδικα, σύμφωνα με τον οποίο οι νόμοι «που εισάγουν εξαίρεση από γενικούς κανόνες ή άλλους νόμους εφαρμόζονται μόνο στις εκεί αναφερόμενες περιπτώσεις και προθεσμίες».

Κατά την άποψη της Επιτροπής, δεν πρόκειται στην προκειμένη περίπτωση για εφαρμογή κατ' αναλογία, αλλά για διασταλτική ερμηνεία των περί προνομίων διατάξεων των άρθρων του ιταλικού αστικού κώδικα. Ως διασταλτική ερμηνεία ορίζεται από ορισμένους συγγραφείς η ερμηνεία που επεκτείνει ακριβώς το γραμματικό περιεχόμενο των όρων μιας διατάξεως με σκοπό την έκφραση της βουλήσεως του νομοθέτη. Στην προκειμένη περίπτωση, το να αναγνωριστεί επίσης η ΕΚΑΧ ως προνομιούχος πιστωτής — εξυπακούεται για μόνες τις απαιτήσεις που είναι δυνατό να παραβληθούν προς τις κρατικές απαιτήσεις και είναι της ίδιας τάξης με αυτές —, σημαίνει αναγνώριση της βουλήσεως του νομοθέτη να εξομοιώσει την ΕΚΑΧ προς το κράτος όσον αφορά την είσπραξη των απαιτήσεων, όπως ο ίδιος ο ιταλός νομοθέτης έκρινε σκόπιμο να το πράξει στο φορολογικό τομέα με τους νόμους 1231 της 31ης Οκτωβρίου 1961 και 1333 της 16ης Αυγούστου 1962, που ερμηνεύθηκαν επίσης διασταλτικά από το Tribunale di Milano στην προαναφερθείσα απόφαση της 4ης Μαρτίου 1982.

Η Επιτροπή προβάλλει επίσης ότι ένα άλλο επιχείρημα υπέρ της απόψεως αυτής είναι δυνατό να συναχθεί από τη σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, που κυρώθηκε στην Ιταλία το 1974 και ισχύει εκεί από τις 27 Ιανουαρίου 1980. Από τις διατάξεις της εν λόγω συμβάσεως είναι πράγματι δυνατό να συναχθεί η ύπαρξη υποχρεώσεως των εθνικών δικαστηρίων να δίνουν στους κανόνες εσωτερικού δικαίου ερμηνεία σύμφωνη προς τις διατάξεις διεθνούς συνθήκης, αν η εφαρμογή τους, βάσει διαφορετικής ερμηνείας, συνεπάγεται αντίθεση προς την εν λόγω συνθήκη.

Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή προτείνει να δοθεί στο ερώτημα του Tribunale di Milano η απάντηση ότι η απόφαση της Επιτροπής της 10ης Δεκεμβρίου 1981 είναι έγκυρη.

III — Προφορική διαδικασία

Κατά τη συνεδρίαση της 19ης Ιανουαρίου 1983, η εταιρεία Ferriere Sant'Anna, εκπροσωπούμενη από τον R. Luzzatto, δικηγόρο Μιλάνου, η ΕΚΑΧ, εκπροσωπούμενη από τον A. Toledano Laredo, επικουρούμενο από τους G. M. Ubertazzi και F. Capelli, δικηγόρους Μιλάνου, και η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τον P. Goldsmith, ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους.

Κατά τη συνεδρίαση, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής επιβεβαίωσε τις διευκρινίσεις που η Επιτροπή είχε παράσχει στην απάντησή της της 3ης Δεκεμβρίου 1982 σε ορισμένες ερωτήσεις του Δικαστηρίου, ότι δηλαδή «ο χαρακτηρισμός της απαιτήσεως ως προνομιούχου έχει αναγνωριστικό και όχι συστατικό χαρακτήρα, εφόσον ο προνομιούχος χαρακτήρας απορρέει από τις αρχές και τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου που η Επιτροπή επικαλείται στο υπόμνημά της».

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 2ας Μαρτίου 1983.

Σκεπτικό

1 Με διάταξη της 22ας Απριλίου 1982, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Ιουνίου 1982, το Tribunale de Milano υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ, προδικαστικό ερώτημα ως προς το κύρος της αποφάσεως 1887 της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, η οποία ορίζει στο άρθρο 2 ότι οι απαιτήσεις της ΕΚΑΧ έναντι της εταιρείας Ferriere Sant'Anna SpA αποτελούν προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις.

2 Το ζήτημα αυτό ανέκυψε στα πλαίσια διαφοράς σχετικά με την εγγραφή, ως προνομιούχου απαιτήσεως, στο παθητικό της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna SpA, η οποία κηρύχθηκε στις 14 Μαΐου 1980 από το Tribunale di Milano, ποσού 27 383 405 ιταλικών λιρών το οποίο η εν λόγω εταιρεία όφειλε στην ΕΚΑΧ ως εισφορές επί της παραγωγής χάλυβα και προσαυξήσεις οφειλόμενες λόγω της καθυστερήσεως της καταβολής των εν λόγω εισφορών.

3 Μετά την κήρυξη της πτωχεύσεως της εν λόγω εταιρείας, η Επιτροπή ανακοίνωσε με έγγραφο της 19ης Νοεμβρίου 1980 στο σύνδικο της πτωχεύσεως το ποσό της απαιτήσεώς της, ζητώντας να θεωρηθεί ως προνομιούχος απαίτηση.

4 Με απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου της 20ής Μαΐου 1981, η απαίτηση της ΕΚΑΧ έγινε δεκτή στο παθητικό της πτωχεύσεως, αλλά μόνο ως εγχειρόγραφη απαίτηση.

5 Στις 29 Ιουνίου 1981, η Επιτροπή άσκησε ανακοπή κατά της αποφάσεως του πτωχευτικού δικαστηρίου, σύμφωνα με το άρθρο 98 του ιταλικού νόμου περί πτωχεύσεως, ζητώντας από το δικαστήριο να αναγνωρίσει τον προνομιούχο χαρακτήρα της απαιτήσεώς της, ή, επικουρικά, να παραπέμψει το επίμαχο ζήτημα στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

6 Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που κινήθηκε σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο 98, η Επιτροπή εξέδωσε, βάσει των άρθρων 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ, ατομική απόφαση με αποδέκτη την εταιρεία Ferriere Sant'Anna SpA. Το άρθρο 2 της αποφάσεως αυτής ορίζει ότι οι εν λόγω απαιτήσεις «αποτελούν προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις». Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, στην εν λόγω απόφαση περιήφθη ο εκτελεστήριος τύπος από το αρμόδιο ιταλικό υπουργείο.

7 Κατά τη συνεδρίαση της 4ης Απριλίου 1982 του Tribunale di Milano, η Επιτροπή ζήτησε βάσει της ανωτέρω αποφάσεώς της να γίνει δεκτή η απαίτησή της ως προνομιούχος και, επικουρικά, σε περίπτωση μη αποδοχής του κύριου αιτήματός της, να παραπεμφθεί η υπόθεση ενώπιον του Δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος της εν λόγω αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

8 Κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου, το Tribunale di Milano υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως:

«Η απόφαση C(81) 1887 οριστ. της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι έγκυρη κατά το μέτρο που ορίζει (στο άρθρο 2) ότι οι απαιτήσεις της ΕΚΑΧ έναντι της εταιρείας Ferriere Sant'Anna SpA (λόγω εισφορών και σχετικών τόκων) πρέπει να θεωρούνται ως «προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις;».

9 Δεδομένου ότι το Δικαστήριο ζήτησε από την Επιτροπή να διευκρινίσει πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση «το σκοπό και το περιεχόμενο της αποφάσεώς της της 10ης Δεκεμβρίου 1981, και ιδίως του άρθρου 2, εν σχέσει προς την

κύρια υπόθεση», η Επιτροπή απάντησε ότι «ο χαρακτηρισμός της απαιτήσεως ως προνομιούχου έχει έννοια αναγνωριστική και όχι συστατική, εφόσον ο προνομιούχος χαρακτήρας απορρέει από τις αρχές και τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου που η Επιτροπή επικαλείται στις παρατηρήσεις της».

10 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως αυτής και των συνθηκών υπό τις οποίες ελήφθη η επίδικη απόφαση από την Επιτροπή, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και ο σύνδικος της πτωχεύσεως της εταιρείας Ferriere Sant'Anna SpA έθεσαν υπό αμφισβήτηση την ίδια τη συνδρομή των προϋποθέσεων που επιτρέπουν την εφαρμογή του άρθρου 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Παρατήρησαν ιδίως ότι αν η επίδικη πράξη έχει ως μόνο αντικείμενο να αναγνωριστεί ποιο είναι το ισχύον κοινοτικό δίκαιο, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η πράξη αυτή θα έπρεπε να λογισθεί ως απλή γνώμη της Επιτροπής και όχι ως πραγματική απόφαση, πράγμα που συνεπάγεται την αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου στα πλαίσια της διαδικασίας εκδόσεως προδικαστικών αποφάσεων που προβλέπεται στο άρθρο 41 της συνθήκης.

11 Η άποψη αυτή δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή. Πράγματι, το άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ προβλέπει ότι «μόνο το Δικαστήριο αποφαίνεται με προδικαστικές αποφάσεις περί του κύρους των πράξεων της Ανωτάτης Αρχής και του Συμβουλίου, στην περίπτωση που διαφορά φερόμενη ενώπιον εθνικού δικαστηρίου θέτει υπό αμφισβήτηση το κύρος αυτό». Έστω και αν δεν αμφισβητείται ότι, δυνάμει του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΚΑΧ, δεν είναι πλέον δυνατό να τεθεί υπό αμφισβήτηση το κύρος της επίδικης αποφάσεως, όσον αφορά το ποσό των χρηματικών υποχρεώσεων που συνεπάγεται, το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως αποσκοπεί εν πάση περιπτώσει στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων έναντι τρίτων και ιδίως έναντι των άλλων πιστωτών της οικείας επιχειρήσεως, στα πλαίσια της πτωχευτικής διαδικασίας της οποίας επελήφθη το εθνικό δικαστήριο. Εφόσον το εν λόγω δικαστήριο έκρινε αναγκαία, για την εκδίκαση της υποθέσεως που του υποβλήθηκε, την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ως προς το κύρος του άρθρου 2 της αποφάσεως, πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ.

12 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η επίδικη απόφαση πρέπει να θεωρηθεί έγκυρη υπό το φως των κανόνων και των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, δυνάμει των οποίων κάθε κράτος μέλος είναι υποχρεωμένο να παραχωρήσει στις εισφορές της ΕΚΑΧ τα ίδια προνόμια με εκείνα που αναγνωρίζει στις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις.

13 Η Επιτροπή υπογραμμίζει αφενός ότι η συνθήκη ΕΚΑΧ εξουσιοδοτεί με τα άρθρα 49 και 50 την Ανωτάτη Αρχή να ασκεί φορολογική εξουσία, που συνεπάγεται τη δυνατότητα να επιβάλλει, να καθορίζει εντός ορισμένων ορίων και να εισπράττει απευθείας από τις επιχειρήσεις μια φορολογική επιβάρυνση, της οποίας η καταβολή είναι δυνατό να εξασφαλιστεί μέσω αναγκαστικής εκτελέσεως κατά την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης. Κατά συνέπεια, οι εισφορές ΕΚΑΧ πρέπει να υπόκεινται σε ρύθμιση ικανή να εξασφαλίσει την πραγματική είσπραξή τους σε κάθε περίπτωση και πρέπει επομένως να απολαύουν των ιδίων προνομίων με τις παρόμοιες κρατικές φορολογικές επιβαρύνσεις.

14 Δεν είναι βέβαια δυνατό να αμφισβητηθεί η σπουδαιότητα της φορολογικής εξουσίας που αναγνωρίζεται από τα άρθρα 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ στην Ανωτάτη Αρχή (ήδη δε στην Επιτροπή), με σκοπό να της επιτραπεί να φέρει σε πέρας, υπό τις καλύτερες δυνατές συνθήκες, την αποστολή που της έχει ανατεθεί από τη συνθήκη. Πάντως, από τη φύση και το σκοπό που τα ανωτέρω άρθρα προσδίδουν στις εισφορές δεν έπεται κατ' ανάγκη ότι, σε περίπτωση πτωχεύσεως της οφειλέτιδας επιχειρήσεως, πρέπει αυτόματα να απολαύουν των ιδίων προνομίων με εκείνα που οι νομοθεσίες των κρατών μελών αναγνωρίζουν σε παρόμοιους εθνικούς φόρους.

15 Πράγματι, από τη συγκριτική μελέτη των εθνικών δικαίων συνάγεται ότι, κατά το μέτρο που αναγνωρίζονται προνόμια σε ορισμένου είδους απαιτήσεις κατά την ικανοποίηση των πτωχευτικών πιστωτών, τα προνόμια αυτά, εφόσον προσβάλλουν τη γενική αρχή της ισότητας των πιστωτών, δεν μπορούν να προκύπτουν παρά μόνο από ειδικές και προϋφιστάμενες νομοθετικές διατάξεις. Ελλείψει κάθε ειδικής διατάξεως σχετικά με την ύπαρξη προνομίου υπέρ των απαιτήσεων της Επιτροπής λόγω εισφορών κατά την ικανοποίηση των πτωχευτικών πιστωτών, δεν είναι δυνατό να αναγνωριστεί τέτοιο προνόμιο.

16 Η Επιτροπή ισχυρίζεται επιπλέον ότι από τη γενική αρχή της ισότητας συνάγεται ότι η ΕΚΑΧ δεν πρέπει να υφίσταται δυσμενέστερη μεταχείριση όσον αφορά την είσπραξη εισφορών σε σχέση με τις απαιτήσεις από παρόμοιες φορολογικές επιβαρύνσεις, στις οποίες τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν προνομιούχο τάξη.

17 Προς υποστήριξη του ισχυρισμού αυτού, η Επιτροπή επικαλείται τη νομολογία του Δικαστηρίου και ειδικότερα την απόφαση της 27ης Μαρτίου 1980 (Meridionale Industria Salumi, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 66, 127 και 128/79, Recueil σ. 1237), σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη δεν μπορούν να καθιστούν το

σύστημα εισπράξεως των κοινοτικών φόρων και δικαιωμάτων λιγότερο αποτελεσματικό από το σύστημα εισπράξεως των ομοειδών εθνικών φόρων και δικαιωμάτων.

18 Αν είναι ορθό ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να υποβάλει την είσπραξη των κοινοτικών επιβαρύνσεων έναντι των οφειλετών σε προϋποθέσεις και διατυπώσεις διαφορετικές από εκείνες που προβλέπονται για αντίστοιχες εθνικές επιβαρύνσεις, η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεν συνεπάγεται αφεαυτής ότι σε περίπτωση πτωχεύσεως του οφειλέτη, τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να παραχωρούν στις εισφορές της ΕΚΑΧ τα ίδια προνόμια που αναγνωρίζονται στις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις, ελλείψει σαφούς και ρητής κοινοτικής διατάξεως, που να προσδιορίζει μεταξύ άλλων τη σειρά κατατάξεως της εισφοράς καθώς και τον κρατικό φόρο προς τον οποίο θα έπρεπε να εξομοιωθεί.

19 Πρέπει συνεπώς να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ελλείψει διατάξεως, όπως αυτή που παρατέθηκε πιο πάνω, που να έχει θεσπιστεί από τον κοινοτικό νομοθέτη στα πλαίσια των προβλέψεων της συνθήκης, δεν είναι δυνατό να πλασθεί από το Δικαστήριο, μέσω της νομολογίας του, κανόνας που να ιδρύει προνόμια, όπως αυτό που επιζητεί η Επιτροπή. Όπως είχε την ευκαιρία να κρίνει το Δικαστήριο με την απόφαση της 5ης Μαρτίου 1980 (Ferwerda, υπόθεση 265/78, Recueil σ. 617), δεν είναι δυνατό να καλυφθεί μέσω της νομολογίας η απουσία ρυθμίσεως χαρακτήρα κατ' ανάγκη τεχνικού και λεπτομερούς.

20 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει, κατά συνέπεια, να δοθεί στο υποβληθέν ερώτημα η απάντηση ότι η απόφαση της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι ανίσχυρη κατά το μέτρο που ορίζει στο άρθρο 2 ότι οι απαιτήσεις λόγω εισφορών ΕΚΑΧ έναντι της πτωχεύσασας εταιρείας είναι προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις.

Επί των δικαστικών εξόδων

21 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Tribunale di Milano με διάταξη της 22ας Απριλίου 1982 αποφαίνεται:

Η απόφαση της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι ανίσχυρη κατά το μέτρο που ορίζει στο άρθρο 2 ότι οι απαιτήσεις λόγω εισφορών ΕΚΑΧ έναντι της πτωχεύσασας εταιρείας είναι προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις.

Mertens de Wilmars Pescatore O'Keeffe Everling

Mackenzie Stuart Bosco Koopmans Due Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Μαΐου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ PIETER VERLOREN VAN THEMAAT ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1983 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Το υποβληθέν ερώτημα

Το Tribunale di Milano έκανε δεκτή στην πτωχευτική διαδικασία της εταιρείας Ferriere Sant'Anna μια απαίτηση της ΕΚΑΧ βάσει των άρθρων 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ ως κοινή εγχειρόγραφη απαίτηση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε στις 10 Δεκεμβρίου 1981, κατά τη διάρκεια της διαδι-

1 — Μετάφραση από τα ολλανδικά.